

Bescherm de buitenplaats-biotop – een kwetsbaar erfgoed onder druk

“Geef erfgoed door aan volgende generaties Nederlanders”

's Gravenland, 5 mei 2025 – De VPHB roept op tot alertheid en actie: de unieke biotopen rond kastelen en buitenplaatsen – eeuwenlang oriëntatiepunten in het Nederlandse landschap – staan steeds meer onder druk. Deze biotopen zijn echter kwetsbaar. Naast wegeaanleg, woningbouw en industrie die het landschap rondom de biotop aantasten, vormen tegenwoordig ook zonneparken en windturbines een groeiende bedreiging. Ze tasten zichtlijnen aan, versnipperen het landschap en sluiten kastelen en buitenplaatsen in – met verlies van de erfgoedwaarden en de beleving tot gevolg. Ongecontroleerde aanleg van ondergrondse bekabelingen blijken een bedreiging voor bestaande beplanting.

Caroline Greve, bestuurslid VPHB en kartrekker van de recente door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed gefaciliteerde platformbijeenkomst **“Kastelen en Buitenplaatsen en omliggend Landschap – Bedreiging en Bescherming”**: *“Het platform biedt professionals en betrokkenen in het werkveld een plek om kennis te delen en op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en onderzoeken. In dat kader hebben wij onze leden gevraagd om bedreigingen van de buitenplaats-biotop actief bij ons te melden. De signalen zijn zorgwekkend. Buitenplaats-biotopen zijn bijzondere leefomgevingen die door eeuwenlang beheer zijn gevormd. Ze combineren natuurwaarden met unieke cultuurhistorische elementen, zoals oude bomenlanen, zichtassen en historische gebouwen. Ze vormen het leefgebied van vele zeldzame en beschermde planten en diersoorten onder meer dassen, vleermuizen, bosvogels en amfibieën.”*

Bestemmingsplannen als knelpunt

Een grote zorg is de manier waarop landgoedbiotopen worden meegenomen in ruimtelijke plannen. Wanneer bestemmingsplannen onvoldoende rekening houden met de samenhang tussen natuur en cultuurhistorie, gaat niet alleen natuur verloren, maar verdwijnt ook een stuk geschiedenis. Dit leidt tot gefragmenteerde leefgebieden en verstoring van ecosystemen, maar ook tot het verdwijnen van eeuwenoude landschappelijke structuren zoals houtwallen en lanen.

Toekomstgericht erfgoed

Greve: *“Nederlandse landgoederen zijn meer dan monumenten; het zijn erfgoedensembles die behouden, beschermen én zich ontwikkelen. Ze bewegen mee met veranderende landschappen, maar hun draagkracht is niet oneindig. De vraag is niet óf we duurzame energie en woningbouw nodig hebben, maar hóe we dit zorgvuldig inbedden zonder onze culturele rijkdom te verkwanselen en de kwaliteit van de leefomgeving voor omwonenden en recreanten te verminderen.”*

Oproep

De VPHB roept beleidsmakers, ruimtelijke ordenaars en erfgoedprofessionals op om landgoedbiotopen volwaardig op te nemen in toekomstig beleid. Alleen door landschappelijke samenhang, biodiversiteit en erfgoedwaarden serieus mee te nemen, kunnen we dit bijzondere erfgoed doorgeven aan de generaties na ons.

Over de Platformcommissie kastelen en Buitenplaatsen

De Platformcommissie kastelen en Buitenplaatsen bestaat uit 6 personen: vertegenwoordigers van de Nederlandse Kastelen Stichting (NKS), de sKBL (stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen), stichting Kastelenstudies Nederland, de VPHB, een Vlaamse vertegenwoordigster (kastelen-specialist aan de Katholieke Universiteit Leuven) en een vertegenwoordiger van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Op toerbeurt wordt een thema nader belicht en uitgewerkt.

PERSBERICHT

Over de VPHB

De Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen ([VPHB](#)) zet zich in voor de instandhouding van historische buitenplaatsen als cultureel erfgoed, materieel en immaterieel, zodat zij op lange termijn blijven bestaan. Van de 570 historische buitenplaatsen is ruim de helft in particuliere handen en wordt meestal bewoond door de eigenaar. De VPHB telt 220 leden/buitenplaatsen.